

Urednik: najpoznatiji i najbrži...
 Napisati za predstojeću godinu...
 Kad parabe valja točno oz...
 The list na vrijeme ne prima...
 Obavog račun br. 847.249
 Telefon listare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Uredništvo: Pula, u petak dne 1. novembra 1901.
 Napisati za predstojeću godinu...
 Kad parabe valja točno oz...
 The list na vrijeme ne prima...
 Obavog račun br. 847.249
 Telefon listare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stjepo Givić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Izborna agitacija.

U prošlim brojevih probišmo razne podpore i pripomoči zemaljskoga odbora za popravak i gradnju puteva i cesta; za gradnju ili dogradnju vodnjaka u različitim krajevih Istre. Danas ponujemo te viesti o neobičnoj radodarnosti al. zemaljskoga odbora u Poreču. Da je ta zemaljska oblast uvijek i za sve krajeve zemlje tako širokih rukava, imala bi naša Istra najbolje puteve i ceste, najbolje zdenice i vodnjake, ali njezina radodarnost traje samo malo vremena, jer je proračunana i opredjeljena za stanovite krajeve i za neko samo vrijeme. To vrijeme nadložio je upravo sada, dotično ono se bliža. To vrijeme jesu predstojeći zemaljski izbori, za kojih se uvijek u Istri mjeri i gradi (obično na papiru. Op. slag.) puteve, ceste, škole itd., nu čim prodju izbori nestane nacrti, osnova i obećanja.

Doznačene podpore i pripomoči po jedinim občinam li mjestom Istre sada pred samimi izbori, neimaju druge svrhe, van tu, da talijanska stranka predobije za sebe odnosno pučanstvo. Nije ba mala stvar, ako se siromašnomu narodu obeća ovdje cestu, tamo vodnjak ili ako mu se dobaci koju stotinu kruna za njegove krvave potrebe. Kratkovidni i dobroćudni ljudi uzmu to odmah kao suho zlato, misleć jadni, da je to dar, da im to dolazi od prijateljske oblasti, koja im dobro želi i hoće, dočim je baš protivno.

Da može il smije bivši zemaljski mjernik g. Crismanich priznati i prihvatiti, koliko je cesta, puteva, mostova i vodnjaka izmjerio i sagradio prije raznih izbora i u raznih občinah — na papiru, sviat bi se snobivao od čuda. Ta igra sa narodom tjera se godine i godine i rjeđki su već u pokrajini ljudi, koji bi njoj i nadalje vjerovali. Radi toga je trebalo sada, da se nešto i u istinu dade, da se narod nemami samo obećanj i nacrti, već da mu se i dobaci koja kruna, da si sagradi ili dogradi komad puta, ceste itd.

Okavo se ima tumačili i posljednje doznake novca iz zemaljske blagajne po jedinim občinam Istre. Okavo valja uzeti i gradnju novog vodovoda u porednoj obćini Krkavce (mjestna obćina Pomjan), za koju je bila dne 29. pr. mj. javna dražba u Pomjanu za uzliknu cieniu od K 2800. Za gradnju toga vodnjaka pridoñila je vlada i zemaljski odbor, ali će sve proći pod imenom podpore talijanske gospode.

Koparskoj gospodi i obćinskomu poglavarstvu u Pomjanu dolazi gradnja tog vodnjaka u tako zgodno vrijeme, kao da je sve to proračunano. (Mislite da nije? Op. slag.) Talijanskoj gospodi trebaju glasovi nekujih nezastitih Krkavčana, koji će još radje pristati uz "svoje gospodare", koji će im tobože sagraditi toll potrebiti vodovod.

Tako se eto lovi u Istri neuke, dobroćudne i lahokoumne ribice u talijansku mrežu.

Sol za obćinu Kastav za 1901.

Interpelacija zastupnika Spinčića i drugova na njegovu preuzvišenost gospodina ministra financija:

Dne 24. jenara t. g. poslala je obćina Kastav, kotar Volosko u Istri, c. k. financijskomu ravnateljstvu u Trstu molbu za doznačenje soli uz sniženu cieniu za domaću porabu u god. 1901. u smislu previšnje odluke od dne 14. februara 1898 i odnosno naredbe c. k. ministarstva financija od dne 18. marča 1898, br. 8515, opaziv pri tom, pošto se popis pučanstva od dne 31. decembra 1900 tekar provadjalo, da bi se sol doznačila u istoj mjeri kao i za desetogodišće 1890 do 1900.

Istodobno zamolila je obćina c. k. kotarsko poglavarstvo, da bi gorispomenutu molbu kod c. k. financijskoga ravnateljstva zsgovaralo.

Obćina, prisiljena od obćinara, koji su molili za doznačenje soli, zamolila je najprije dne 13. februara, pak 8. marča t. g. c. k. kotarsko poglavarstvo da njoj javi, da li je dospjela rješitba one molbe od c. k. financijskoga ravnateljstva.

Dne 2. maja dobila je obćina odgovor na spomenutu svoju molbu od dne 24. jenara 1901. putem c. k. financijskog nadzorničtva u Puli sa nadnevkom od 23. aprila t. g. br. 5300, u kojem stoji, da je c. k. financijsko ravnateljstvo svojim dekretom od dne 14. aprila t. g. br. 12168 javilo, da se nemože obćini stalnu godišnju količodu soli doznačiti, jer da nije jošle poznat broj pučanstva u čitavoj pokrajini.

Pošto je obćina dne 2. junija c. k. kotarsko poglavarstvo u tom poslu zamolila, predložila je ona dne 30. julija br. 2730 istoj c. k. oblasti imenik otaca obitelji sa brojem članova svake obitelji na temelju posljednjeg popisa pučanstva za svaku pojedinu županiju (porednu obćinu) posebice sa molbom, da to c. k. financijskoj oblasti dostaviti izvodi, e da bi na temelju toga soli za god. 1901 dobila. Dne 10. septembra t. g. br. 563. probičila je uprava skladišća soli u Voloskom obćini, da je c. k. financijsko ravnateljstvo u Trstu dekretom od dne 5. septembra t. g. br. 28902 obćini doznačila sol za domaću porabu u iznosu od 121.853. Kilogramā za godinu 1902 i za sliedeće godine uključivo 1910, opaziv pri tom, da ako želi obćina sol također za godinu 1901 neka za nju molli.

Obćina je na to dne 15. septembra 1901 podnela molbu na c. k. financijsko nadzorničtvo u Puli, da bi ono kod c. k. financijskog ravnateljstva doznaku od soli za godinu 1901, za koju je na prvom mjestu kroz godinu češće molila, izposlovalo.

Pošto je ova već dne 15. agusta t. g. c. k. kotarsko poglavarstvo za izposlovanje rješitbe prijašnjih molba zamolila, probičila je ona dne 11. septembra t. g. c. k. kotarskomu poglavarstvu gorispomenuti

odgovor c. k. financijskog ravnateljstva, koj njoj je stigao putem uprave skladišća soli u Voloskom, zamoliv za izposlovanje doznake soli za 1901, za koju se je neprestano pisalo.

Dne 11. oktobra t. g. zamolila je obćina kod c. k. financijsko nadzorničtvo u Puli, toll c. k. kotarsko poglavarstvo u Voloskom za rješitbu svoje molbe od dne 15. septembra 1901., za doznačenje naimne soli za god. 1901.

Dne 13. oktobra t. g. br. 18334 probičilo je c. k. kotarsko poglavarstvo obćini, da je ono jurve dne 16. septembra t. g. br. 12080 molbu obćine radi doznačenja soli za god. 1901 kod c. k. financijskog nadzorničtva preporučilo i da je istodobno za brzu rješitbu molbe zamolilo.

Na temelju navedenoga i pošto se odnosno postupanje c. k. financijskih oblasti kao draženje i kao neprijateljstvo proti obćini Kastav tumači, te neprijatelji obćine obćinare tim hockaju, što im kažu, da si je obćinska uprava sol za 1901 prisvojila, i pošto se onim postupanjem dobroćinstvo pruženo milostivo previšnjom odlukom od dne 14. februara 1898 stanovnikom Istre varavim predstavlja za god. 1901, oslobadjaju se podpisani staviti na njegovu preuzvišenost gospodina ministra financija upit:

1. Je li njegova preuzvišenost sklona bezodvlačno popriimiti mjere, da dobije obćina Kastav u Istri bez svakog otezanja sol za domaću porabu za 1901 u smislu previšnje odluke od dne 14. februara 1898 i odnosno naredbe c. k. ministarstva financija od dne 18. marča 1898 br. 8515?

2. Je li njegova preuzvišenost voljna sebi podvržene oblasti, koje su sakrivila zatezanje doznake soli rečenog obćini za godinu 1901 na odgovornost pozvati?
 U Beču, dne 23. oktobra 1901.
 (Sliede podpisi.)

Interpelacija

zastupnika Spinčića i drugova na njegovu preuzvišenost gospodina ministrapredsjednika i upravitelja ministarstva nutarnjih posala i na njegovu preuzvišenost gospodina ministra pravosudja.

Hrvatskomu, u Puli izlazećemu listu „Naša Sloga“, pišu dne 2. oktobra t. g. iz Vižinade, kotar Poreč u Istri, sliedeće:

Dne 30. septembra t. g. na blagdan zaštitnika naše župe, sv. Jeronima, došlo je između talijanskih i hrvatskih željezničkih radnika u gostioni kod „Filomene“ do prepira. Obćinski redari odvedoše jednoga mladoga Hrvata u zatvor. Premda se nije u gostioni vidilo, da bi bio mladi muž pred ili za napušnja od koga vidare, ipak nadjoše ga u jutro sliedećeg dana usljed groznih udaraca mrtvoća. Pučanstvo i radnici jesu proti redarom silno ogorčeni. Na lieu mjestu bijaše sudbena komisija, te se je našat da će se dotične zločince otkriti.
 Pošto se taj zločin predočuje uistinu groznim i pošto nije to u Istri prvi slu-

čaj, da državljan hrvatske narodnosti službenici javne sjegurnosti, zločinjaci, smatraju se podpisani dužnimi staviti na njegovu preuzvišenost gospodina ministrapredsjednika i na njegovu preuzvišenost gospodina ministra pravosudja sliedeći upit:

„Jesu li Vase preuzvišenosti voljne dati bezodvlačno i najstrože iztražiti opisani događaj, zbivši se u noći od 30. septembra na 1. oktobra u Vižinadi, o kojem piše spomenuti list od dne 18. oktobra nešto opornije, te kaću o uspjehu te iztrage izvjestiti i eventualno odlučne mjere popriimiti, da se takvi i slični slučajevi zlostavljanja od strane službenika javne sjegurnosti u Istri više neopetaju, i da se uputi službenike javne sjegurnosti u obće na strogo vršenje njihove dužnosti?“
 U Beču, dne 22. oktobra 1901.
 (Sliede podpisi.)

Glavna godišnja skupština pol. društva „Edinost“.

Već nekoliko dana sazivala je „Edinost“ i „Naša Sloga“ rodoljube, da pohire u što većem broju k glavnoj skupštini pol. društva „Edinost“, koja se je održavala u nedjelju dne 27. t. mj. u prekrasnim prostorijah „Narodnoga Doma“ u Barkovljah tik Trsta; upozorjuj obćinstvo na zamršenost, nestalnost i nesnosnost položaja primorskih Slavena, napose pako Hrvata i Slovenaca grada Trsta i Istre, te na važnost te skupštine za djelovanje društva i njenog odbora.

Poziv tih dviju naših glasila nije ostao glas vapujućeg. — Dubkoni puna dvorana „Narodnog Doma“ u Barkovljah i oduševljenje naroda dokazom je, da je narod shvatio svoga vodju, da ima u njega podpuno povjerenje i da je pripravan na svaku borbu, koja ga čeka.

Na pozornici sabraše se okolo stola odbornici pol. društva „Edinost“, a među njimi viđjesmo i državnog zastupnika prof. Spinčića. Preko 500 uestnika iz Trsta, okolice i Istre čekalo je nestrpljivo da se otvori skupština. Na dnevnom redu bijahu sliedeće točke: 1. Pozdrav predsjednika. 2. Izvješće tajnika. 3. Izvješće blagajnika. 4. Izbor novog odbora. 5. O položaju. 6. Možebitni predlozi.

Skupštinu otvori predsjednik polit. društva g. Matko Mandić sliedećim pozdravnim govorom:

Slavno obćinstvo!
 Cienjeni skupštinari!

Na temelju §§ 3. i 10. dražvenih pravila sazvali smo za danas u rodoljubne Barkovlje redovitu glavnu skupštinu pol. društva „Edinost“, da Vam odstupajući odbor položi račun o svom djelovanju. U imenu tog odbora pozdravljam Vas sve, koji ste amo pohirili iz bliza i daleka, da nam pomognete, da nam savjetujete.

Prije no li predjemo na dnevni red, predstavljam Vam u prvom redu državnoga zastupnika g. prof. Spinčića, bivšeg zemaljske zastupnika, gg. braću Trinaj-

prisluša, da uzliknu trokretni Zivio N. V. u našem premišljivom čaru i krugu.

G. učitelj Vabrižanski, zahvali se u ime Vabrižana i svoje "Družbi" na lijepoj darevanoj zgradi i svima gostovima, koji su ih onaj dan pohodili. Pozove Vabrižane, da ga neprestaju podpirati u njegovoj službi.

Na to pjevači zapjevaše, "Bože živi" i nekoliko rodoljubnih pjesmica i tako se je složbena svečanost svršila. Za cijele svečanosti čitao si svima na lica izraz iskrenoga radovoljstva i oduševljenja.

Kod objeda, koji rodoljubni Vabrižani priredise u slavu svoga dana, u prelepom stanu g. učitelja, nazdravljalo, govorilo i pjevalo se u najsrdačnijoj slogi sve do večera, dok su gostovi otišli. Oduševljenju ne bijaše konca. Svaki odnesao je ugodnu uspomenu na onaj svečanost, i onaj za Vabrigu preznameniti dan.

Vabrižanom ne može se nego čestitati, na onako lijepoj zgradi. Dap Bog, da bude na korist njima, i da privede do spoznavanja istine i pravice još i one, koji su na razne načine zasliepljeni i varani.

Razne vijesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Carevinsko vijeće prešlo je na prvo čitanje državnog proračuna. Među ostalim govorili su i slovenski zastupnici iz Kranjske Pogacnik i dr. Farjančić; zastupnik Biankini je upitao vladu glede stanovništva, kojega misli zauzeti glede produženja trgovačkog ugovora između Austro-Ugarskom i Italijom, a baron Mal-fatti o neredima na sveučilištu u Inomostu. Očekujemo potanje izričite od našega bečkoga izviestitelja. — Izborna borba u Hrvatskoj razmahala se je na sve strane. Vlada čini opoziciji sve moguće zaprieke, opozicionim kandidatima nedovoljava niiti držali sastanka. — U Dalmaciji će se omedijeti Talijani na kandidature u zajed-skom kotaru i trgovačkoj komori zajedarskoj. — U Goričkoj se pripravljaju obje slovenske stranke na ljut. izborni boj na veselje naših i njihovih narodnih protivnika.

Bugarika. Knez Ferdinand otvorio je dne 28. pr. mj. sobranje prijestolnim govorom.

Rusija. Dne 29. t. mj. stigao je u Budimpeštu ruski veliki knez Mihajlo Nikolajević, koga je car i kralj Fran Josip dočekao na kolodvoru i s njim se srdačno izljubio. Službenog dočeka nije bilo.

Još jedna takova godina i društvo neće biti u stanju, da odgovori svojoj zadaći. Posljedica toga je svakomu očita.

Potanje društvene imovinske okolnosti i novčano poslovanje izvijaju se iz priloženih računskih iskaza.

Znamenitim darom nas je minule godine obradovala Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Ona je naime u svojoj skupnoj sjednici držanoj dne 7. listopada 1900. zaključila, da poklonja našem društvu na porabu hrvatske gimnazije u Pazinu sve svoje obšadanje publikacije, a u napredak, da nam se šalju publikacije akademije iznimice besplatno.

Isti zaključak, u koliko smo obavješteni, stvorila je i "Matica Hrvatska" u Zagrebu.

Akademija nam je jurve priposlala sve svoje dosadanje publikacije, koje smo također ustupili na porabu odvješnoj državnoj gimnaziji za sve vrijeme dok bude u njoj hrvatski jezik nastavnim. Tako će se naš mladi zavod snabdjeti lijepom knjižnicom, iz koje će moći crpati zdrave duševne hrane koji učitelji toli učenicima.

Budi i na ovom mjestu obim gornjim zavodom izrečena naša najtoplija zahvala.

Prigodom pedesetogodišnjice biskupovanja našeg počasnog člana i dobroćinca Josipa Jurja Strossmayera dao se odbor zastupati kod svečanosti u Djakovu po narodnom zastupniku gosp. Vjekoslavu Spinciću, a u Pazinu se obdržavala služba božja na prospjeh plemenitomu svečaru.

Izričemo također javnu zahvalu g. liječnikom dr. A. Rutaru i dr. J. Sebesti, za strukovnu pomoć namu besplatno našim djakom.

Izričemo konačno najtopliju zahvalu svim onima, koji su nam tekom minule godine bilo radom ili novčaniti prinosi pripomogli u provadjanju naših čovjekubne i narodne zadaće. Naplatio Bog svima strostrukom mjerom.

Mjestne:

Don Adam Zanetti, bivši državal zastupnik te župnik u Fiumicellu (Furlanija) imenovan je stolnim proptom u Pulj.

Gosp. Iva Španjel iz Dobrija položio je ispit pošte u Trstu, a danas izpit brzjava sa odlikom u Pulj. Čestitamo!

Pokrajinske:

Upraviteljom c. kr. pošte u Pazinu imenovan je privremeno g. kontrolor Nauta iz Pule.

O. k. namjestaštvo u Trstu imenovalo je kotarskoga živinara Salva d'ora u Posuljah (Hercegovina) kotarskim živinarom u Poreču.

Izbori zastupnika. Pribećili smo jurve dane, u kojih će se birati zastupnike na istarski sabor u pojedinih izborničtvih, a sada ćemo nešto pobliže navesti: kada i gdje će se birati zastupnike u Istri.

Zastupnike za izvanjske občine birati će se dne 5. decembra u ovih mjestih: Za občine, koje spadaju pod sudbene kotare Kopar, Piran i Buzet birati će se u Kopru dne 5. decembra 2 zastupnika.

Za občine, koje spadaju pod sudbene kotare Poreč, Buje i Motovun, birati će se istoga dana u Poreču 2 zastupnika.

Za občine, koje spadaju pod sudbene kotare Vodnjan, Pula i Rovinj, birati će se istoga dana u Vodnjanu 2 zastupnika.

Za občine, koje spadaju pod sudbene kotare Pazin i Labin, birati će se istoga dana u Pazinu 2 zastupnika.

Za občine, koje spadaju pod sudbene kotare Volosko i Podgrad, birati će se istoga dana u Voloskom 2 zastupnika.

Za občine, koje spadaju pod sudbene kotare Krk, Cres i Lošinj, birati će se istoga dana u Krku 2 zastupnika. Dne 5. decembra izabrati će se dakle 12 zastupnika za izvanjske občine cijele Istre. Te će izabrati birati ili fiducijari, a izbor fiducijara biti će do malo dana. Dne 7. decembra birati će gradovi, trgovista i trgovačka komora u Rovinju, i to: za izborni kotar Kopar u Kopru; za Piranski u Piranu; Rovinjski u Rovinju; Buzet-Luzla i Miljar. Poreč-Cittanova i Umag; Motovun-Buje-Vizinada i Oprtlju; Pazin-Labin-Pioninj; Vodnjan i Pula; Mali i Veli Lošinj; Cres i Krk, Volosko-Kastav-Lovran i Mošćeonice. Gradovi i trgovista Istre birati će 7. decembra u svemu 11 zastupnika.

Istoga dana izabrati će trgovačko-obrtnička komora u Rovinju 2 zastupnika.

Dne 9. decembra birati će u Poreču svi veleposjednici Istre 5 zastupnika.

Izvanjske občine Istre biraju dakle 12 zast. Gradovi i trgovista 11 zast. Trgov. obrt. komora 2 zast. Veliki posjed 5 zast. Ukupno 30 zastupnika.

U poslu predstojećih izbora. Sa raznih strana Istre stiglo nam je više pitanja, tičući se predstojećih izbora za istarski zemaljski sabor. Na razna ta pitanja odgovaramo eto javnim putem i taj naš odgovor neka izvole uzeti do znanja naši prijatelji i istomišljenici širom Istre:

1. Izborne listine. Izborne listine za zemaljski sabor nemogu biti sastavljene posve na novo, već se bira na temelju izpravljenih izbornih listina, koje su služile kod zadnjih obćinakih izbora. To izpravljenje imaju učiniti kotarska poglavarstva, unesav one koji su otiču izpušteni u prepisu zadnje obćinske izborne listine, kao i one u izvanjskih obćinah, združeni s gradom, koji se pomaknu na više zato jer otpadaju gradski izbornici.

2. Prepis izbornih listina. Odnosna obćinska ili gradska poglavarstva dužna su dati izborne listine svojim obćinarom na prepis u prostorijah dotičnog ureda. Za slučaj, da bi se našim obćinarom na jednoj ili drugoj obćini prečilo bilo kako prepis izbornih listina, neka se prituže odmah kotarskomu kapetanu, koji će providiti, da im se dozvoli na obćini prepisati listine, ili će im dozvoliti, da prepisu izborne listine na kotarskom kapetanatu.

3. Izborne sekcije. Izborni zakon za pokrajinski sabor nepozna izbornih sekcija, i tako se neće birati u sekcijah, kao što se je biralo zadnji put za državni sabor ili za parlament u Beču.

4. Izborna mjesta. U onih izvanjskih obćinah, koje su pridružene kojemu gradu, neće se birati fiducijare u gradu, nego vani, t. j. gdje god u sredini dotičnih katastralnih obćinah. Teko primjerice neće se birati fiducijare u Poreču, Pulj, Vodnjanu, Kopru, Kastavu, Motovunu, Oprtlju itd. nego izvan tih gradova, u kojemu selu ili u sredistu koje poredne obćine. Izbornikom izvanjskih obćinah neće dakle trebati da idu u grad, jer se u gradu neće birati, nego vani.

5. Na temelju kojeg popisa pučanstva će se birati? Doznajemo, da bijaše nekojim obćinama na Koparskim javljeno, da će birati fiducijare na temelju popisa pučanstva od g. 1890. Popitav se na kompetentnom mjestu, rekoh nam, da bi se imao izbor obaviti na temelju novoga popisa, t. j. od g. 1900. Neznamo dakle kakav će dobiti nalog kotarska poglavarstva. U svakom slučaju očekujemo, da će se u čitavoj pokrajini birati ili na temelju novog popisa, a ne ovdje na jedan, ondje na drugi način.

Našim prijateljem preporučamo, da se obrate na nas u svakom neizvjestnom slučaju u poslu izbornom.

Poboljšanje učiteljskih plaća. Pošto bijaše potvrđena zakonska osnova, prihvaćena u zadnjem zasjedanju istarskoga sabora, kojom se uređuju plaće pučkih učitelja Istre, dozvolio je zemaljski odbor u Poreču c. kr. zemaljskomu školskomu vijeću za Istru tražiti kredit u iznosu od K 7900 iz rubrike XXII. — 2. zemaljske zaklade za predumove bilježah na dekrete za povišenje učiteljskih plaća. Povratak tog iznosa od strane učitelja aličtili će u 6 jednakih mjesecnih obroka počam od 1. septembra t. g. unapried.

Izbori fiducijara u pojedinih obćinah Istre obaviti će se tečajem prvoga mjeseca novembra. Sva obćinska glavarstva dobila su nalog, da priprave sve potrebno za taj izbor. Najvažniji posao je svakako za nas izbor fiducijara, jer kakvi budu fiducijari, takvi će biti i zastupnici. Bude li većina fiducijara u pojedinih izbornih kotara naša, biti će tako i zastupnici naši. Svuda valja dakle nastojati, da budu izabrani takvi fiducijari, koji će glasovati za naše narodne kandidate, za muževе, koji su iz naroda potekli i koji će raditi za narod. Od izbora fiducijara ovisi dakle naš uspjeh ili neuspjeh i radi toga moramo svuda sve sile napeti, da budu izabrani naši narodni fiducijari.

Škola na Vrhu. Zemaljski odbor u Poreču pristao je na predlog obćinskog zastupstva u Krku, da bude na ustrojst se imajućoj pučkoj školi na Vrhu, sa sjeđištem u Kosiću, talijanski jezik kano obvezatan predmet.

Hrvatska naša djeca morali će dakle učiti tuđi jezik, što je proti svim pedagoškim načelom. Mi bismo htjeli znati samo za jednu jedinu talijansku školu u Istri, na kojoj bi bio hrvatski jezik slobodnim predmetom, ništa obvezatnim, kao što je eto određeno za hrvatsku školu na Vrhu. Nije li to dvojaka mjera sl. gospodu u Poreču?

Opet nešto za Benatti-a. Tršćanski židovčić pripovieda u svojem broju od utorka, da je u Kopru na poreznom uredu neki viši porezni činovnik, koji zaboravija, da je Kopar talijanski grad, jer razgovara i u redu govori slavski. Svi prosvjedi, da nepomogose proti njemu ništa, ako su prosvjedovale stranke, stanujuće izvan Kopra ili izvan Miljah, jer da on drži sve ostale stanovnike koparskoga kotara za Slavene. Ali da ga vi-

Stanje imovine

dne 31. kolovoza 1901.

Redni broj	PREDMET	K	p
I. Zakladna imovina.			
1.	Zaklada J. J. Strossmayera	2000	—
2.	Zaklada g. Frana Kalister	4000	—
3.	Uloženo kod Istarske posujnice - Podružnice Pazin na skupnu knjižicu	748	—
4.	Uloženo kod posujnice u Kopru	303	32
5.	Uloženo kod c. kr. poštne štedionice	543	45
6.	Uloženo kod zasebnika	764	20
7.	Dionice Hrvatske dioničke tiskare	200	—
8.	Nekretnine	6980	56
9.	Tražbina prema raspoloživoj imovini	9077	—
Ukupno		19616	53
II. Kazpoloživa imovina.			
Zaliha učevnih knjiga uz 50% odbitka		1456	56
koje odbiv od duga:			
a) prema zakladnoj imovini . . . . . K 3077—			
b) prema zasebnikom . . . . . K 234222		6411	22
Proizlazi manjak		3954	66
III. Faktično stanje društvene imovine iznaša po tom			
dakle u razmjeru prema stanju 31./8. 1900.		14661	87
Proizlazi manjak		16128	12
		1466	25

Pitanje o ustanovljenju pitomista ili "Djačkog doma" u Pazinu nalazi se u svojem tek, a iz raznih razloga ne prelazimo ovdje u potpunije izvještenje. Na glavnoj društvenoj skupštini, držanoj dne 18. rujna 1901. bilo je odobreno poslovanje odbora i priloženi društveni račun.

Prijatelji naši!

Začela je evot. treća godina opstanka hrvatske gimnazije u Pazinu.

Primljeno je u zavod ukupno 161. djaka, i to u prvi razred 54, drugi 49, a u treći 58.

Uzmeje li u obzir ove brojke i gornje izvješće te jur Yam poznate okolnosti našeg puka u Istri, doći ćete i sami do zaključka, što da svi uradimo.

Sgoda je tu, da stvorimo preduvjete k željenom preporodu Istre, nastojmo dakle, da naš našom krivjom ta zgoda ne mine.

A krivnja bit će naša ne budemo li znali doprijeti koju žrtvu u svrhu, kojoj svi priznajemo osudnu važnost!

Nemojte nas dakle zapustiti! Bila ova naša molba u sto dobrih časova. Pazin, dne 26. rujna 1901.

Za „Djačko pripomoćno društvo“

Pr predsjednik: Dr. Dinko Trinajestić.
Tajnik: Dr. Šime Kurelić.
Blagajnik: Josip Mandić.

§ 5. Članovi jesu:
a) počastni;
b) utemeljitelji, koji uplate barem 100 K na jednom ili u dvije godine.
c) redoviti, koji plaćaju godimice 10 K;
d) podupirajući, koji plaćaju godimice 2 krune.
Počastniti članovi imenuje glavna skupština osobe, koje su si stekle osobitih zasluga za društvo.

dite kako on kviri imena stranaka. Prestrašili biste se stalno! Nu najveći zločin počinio je tim, što se je pošao oženiti u Dekane, gdje je mogao odgovoriti dotičnom svećeniku ja, dočim bi bio morao kazati u Kopru talijanskomu svećeniku s. On je dapače za konsumno društvo u Pobežih pritisnuo na jedan slovenski spis, slovenski službeni pečat. Ljudi boži, je li moguće ni pomisliti većega griješnika. U talijanskom Kopru izdati za slovensku stranku u slovenskom jeziku spis pak još pritisnuti nanj slovenski službeni pečat! A to je svakako odvise. Toga činovnika trebalo bi barem javno na koparskom trgu pred onom inleatkom zgradom palčičiti, ako zakon ne dozvoljava da se ga objesi!!

Gdje su c. kr. oblasti — više kao biesan tršćanski Cifut — da tomu nezavnomu zločinstvu na put stanu! Tu ljagu sa talijanskoga tjela treba izbrisati čim prije i radikalno. Nedaj Bože, da se još što takva dogodi u Kujem drugom c. kr. uredu, koji bi imao posla — kao što ga ima primjerice porezni uređ u Kopru sa bar 80% slovenskih stranaka. Ne, to se ne smije opetovati — i zato treba; da silni Bennati potrese carevinsko vieće grozomornom interpelacijom. To zahtijeva tršćanski obreznac i mi očekujemo danas sutra takovu interpelaciju.

Štipendije razpisane namjestničevredim oglašom 25. sept. 1901.

Jedan štipendij od godišnjih K 315 istarske kameralne zaklade za slušatelje prava ili lječničstva rođene na istarskom kopnu, ako pak takovih molitelja nebi bilo onda za gimnazijalce iz iste pokrajine ali u manjem iznosu od K 168.

Jedan državni štipendij za Istru od godišnjih K 168 za gimnazijalce sa istarskoga kopna osobito iz koje občine u tršćansko-koparskoj biskupiji, koji se namjeravaju posvetiti duhovnom staležu.

Jedan štipendij biskupa Dobrele od godišnjih K 224 za gimnazijalce ustanoviteljeva roda, ako nebi takih bilo, onda za druge djake iz Istre, a sinovi ubogih kmetkih obitelji imaju prednost. Uzivanje toga štipendija počima školskom godinom 1901—1902.

Jedan štipendij biskupa Dobrele od godišnjih K 201-60 za sinove slavjanskih roditelja iz biskupije porečko-puljske osim gradova i trgovišta, koji polaze austrijsku ili ugarsku gimnaziju ili realku sa redovitim učiteljskim stolicama za njemački i slavjanski jezik. Kad nebi bilo takovih molitelja sa srednjih škola, može se podijeliti štipendij dječaku, koji polazi pučku školu svoje župe, počam od 3. razreda. Prednost imaju molitelji koji misle posvetiti se duhovnom stališu.

Jedan štipendij godišnjih K 320 iz ustanove pokojnoga kanonika u Piranu Angela Cozich za učenike počamsi od 4. razreda pučke škole, dokle ne svrše nauke osim bogoslovlja. Prednost imaju ustanovnikovi srodnici, a kad nebi takovih bilo, u slijedećem redu, molitelji iz župe „Draguč“, kotara „Buzet“, biskupije tršćansko-koparske.

Molitelji za jedan od tih štipendija valja da uloze svoje prošnje sa krštenicom, svjedočbom siromaštva, svjedočbom o ciepljenju kozica, domovnicom, školskim svjedočbama zadnjih dvaju semestara, te ako zahtijevano dokazom o srodstvu, kojim ispravama valja pridoneti jošte za pojedine štipendije eventualno u oglasu naljeđa posebno zahtijevane priloge, najkasnije do 25. novembra 1901. Ako nije drugije rečeno, putem nadležnih školskih oblasti na c. kr. namjestništvo.

Proti narodnoma svećenstvu! U posljednjem zasjedanju istarskoga sabora stavio je zastupnik Depangher predlog-prosvjed proti umišljenoj zloporabi slavenskog svećenstva Istre u crkvi u političke svrhe. Predlog taj bijaše razpravljen u zadnjoj sjednici, u kojoj nisu prisustvovali članovi manjine — osim jednoga — radi pogreba pok. biskupa Sterka. Pred-

lagatelj nabacio je par otrcanih fraza proti hrvatsko-slovenskomu svećenstvu, koje da upotrebljuje tobóz crkve u političke svrhe. Do razprave o predmetu nije došlo radi neprisutnosti naših zastupnika, inače bi bio stalno g. Depangher dobio zasluženi odgor.

Jeftina pobjeda njegova u istarskoj sabornici nije dala mira glasovitomu c. k. zastupniku V. kurije za Istru. I on se je hotio ovjenčati vicemom pobjede i slave — u bečkom parlamentu, da njegovo ime nezaostane za onim drugu mu Depanghera.

U sjednici carevinskoga vieća dne 22. t. mj. stavio je — kako jur javisnio — Bennati sa drugovi interpelaciju na tti ministra, t. j. na ministra bogostvojlja i nastave, na ministra unutarnjih posala i na ministra pravde zbog umišljene zloporabe crkava od strane slavenskog svećenstva u Istri. Čovjek bi mislio, da će interpelant, kad se već pozivlje na tolika ministarstva, sasuti punu vreću nepobitnih dokaza, kojimi će satri nevoljno naše svećenstvo, a kad tamo interpelant baje o svemu i o svacim, ali s dokazi neće na dan, neće — jer ih nema.

Poslušio se je talijanskimi listovi Primorja, koji stavljaju na siti i rešeto i najhedežniji čin našega svećenstva — opet bez temelja i dokaza — te je zatražio od gg. ministara neka za Boga stanu na put agitacijam slavenskog svećenstva. Ma da bi naveo niti jedan jedini konkretni slučaj ili događaj, kojim bi bio moga podkriepiti svoju tvrdnju! Ne, on jednostavno tvrdi: slavensko svećenstvo zlorabi crkve u političke svrhe, gospodo ministri poostripte vaše zakone proti takovim agitatorom i buntovnikom. To je sve čista i sveta istina, jer to napisah i uz-tvrđih ja, Felice Bennati, c. k. zastupnik

V. kurije za Istru. Doličan i dostojan odgovor na tu glasovitu interpelaciju dali su sami slavenski svećenici Istre. „Zbor svećenika sv. Pavla“ našao se najme dne 24. t. mj. na izvanredne rozbvanje, te je prihvatio jednoglasno slijedeću resoluciju: „Na sobranju: Zboru slobenikah sv. Pavla“ sakupljenj svećenica, prosvjeduju proti interpelaciji Bennati-a u carevinskom vieću, te predlažu izjavu ministru-predsjedniku, da si istarski svećenici ne žadu kratići svojih državljanjskih prava te zahtijevaju radi toga zakažite zaštite“.

Ovi resolucija bijaše brzojavno priobčena ministru-predsjedniku i raznim našim listovom. Gg. ministri neće imati težak posao, buduli naši li vrednim odgovarati na onu glasovitu interpelaciju.

Prsni čaj sa „Ucke-Gore“
Izvršni domaći lijek proti
influenci, kašlju, nahladi i hrapavosti, protiprsnom kataru ili promuklosti grla.

Cijena 50 para.
Glavno skladište:
Ljekarna L. Gheršetič,
Volosko — Istra.
Moživa se u svakoj ljekarnici.

Rodoljubi!
Kupujte samo Cirilo-Methodijske žigice!

Restauracija SEPUKA — PAZIN
na sobani za prespavanje
preporuča se
p. n. občinstvu i putnikom za mnogobrojan posjet, obećajuć uvijek najtočniju poslugu iz dobru domaću kuhinju te razni zdrava i krepka vina. Dobiju se također desertna vina, liker i slastice.

Prvo slovensko skladište pokretstva

Antona Černigoj
Trst
Via di Piazza vecchia 1, u kaš. Karvizi, parizaka solariste zakrpe i čerici.
Skladišta u Solkanu — Trstu.
Tvornica sa strojevnim obratom
Svaka je konkurencija nemoguća jer je pokušstvo iz prve ruke.

Knjigotiskara i knjigoveznica

J. Krmptić i drug. u Puli

prima sve u knjigotiskarsko-knjigovašku struku: spajajuće radnje, koje izvršuje brzo i ukusno. — Zaliha svihviskih tiskanica. — Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinah. za župne i občinske urede, kao također pisanećeg papira. — Sve tiskanice za štovanje i zajedna drakiva u obće preskrbljuje tečaj, brzo i jeftino.

Svaka gospodarica i majka

može se smatrati srećnom, koja obzirom na zdravlje, prištednju i ugodan tek upotrebljuje Kathreiner-Kneipovu sladnu kavu, (koja je prava samo u poznatim izvornim omotima).